

Efter min Mening maa vi ogsaa anlægge dette Synspunkt for saa vidt angaar Flygtningespørgsmaalet. De sidste Aars Begivenheder har bevirket, at talrige Mænd og Kvinder har maattet forlade deres Land og søge Tilflugt andetsteds. Især for Frankrig, der har modtaget disse Flygtninge med stort Højmod, maa dette være en tung Byrde. Ligesom Norges Udenrigsminister mener jeg, at det er Forbundets Pligt som Helhed at sikre disse Ulykkelige Tilværelse i Overensstemmelse med de Traditioner, der skabtes i de Dage, da vi havde den Glæde at have Fridtjof Nansen imellem os. Dette kan ske uden at vi paa nogen Maade tager Parti i de indre Stridigheder i de paagældendes Lande.

Hvad angaar Pagtens System, fremgaar det tydeligt af de indkomne Svar, at der i Øjeblikket ikke er nogen Mulighed for at ændre det; Opfattelserne er for forskellige med Hensyn til den Karakter, som en Ændring af Pagten skulde have. Under disse Omstændigheder er det klart, at Pagtændringer ikke vil kunne ske uden at være Led i en almindelig Overenskomst, der fremfor alt vilde give Folkeforbundet en mere universel Karakter og som vilde være saa betydningsfuld, at Medlemsstaterne for at lette Opnaaelsen af en saadan Overenskomst vilde antage Pagtændringer, som de i den nuværende Situation tager Afstand fra. Svarene viser derimod, at det er den almindelige Opfattelse, at der i første Række maa ske en Præcisering og Forbedring af Mæglings- og Krigsforebyggelsessystemet. Efter vor Mening har der vist sig en saadan Enighed i saa Henseende, at vi allerede under nærværende Forsamling kan beslutte at nedsætte et Undersøgelgesudvalg til Udarbejdelse af nøjagtige Regler for Anvendelsen af de herhenhørende Artikler i Pagten.

Men det er ikke alene nødvendigt at søge Kredsen af Medlemsstaterne udvidet og at gøre de Regler mere bestemte, hvorefter Forbundet skal handle i Tilfælde af Konflikter mellem Lande. Samtidigt maa ogsaa Forbundets Virksomhed udvides; hvis Forbundet ikke viser sin Levedygtighed gennem en styrket Aktivitet paa de forskellige Omraader, vil det ikke være muligt at opnaa en mere almindelig Tilslutning.

I første Række maa, saasart Forholdene tillader det, Rustningsspørgsmaalet genoptages. I de fleste Svar gaar den Opfattelse igen, at Folkeforbundets Fremtid afhænger af en Løsning af dette Spørgsmaal. Ved første Øjekast kan det synes illusorisk at tale derom paa et Tidspunkt, hvor vi er Vidner til en stærkere Kaprustning end nogen Sinde før.

Men selv de Regeringer, der foretager de største Oprustninger — hver begrundende dem med de andre Landes — forkynder i deres Erklæringer Nødvendigheden af en Indskrænkning af Rustningerne. Hvorfor? Fordi det er indlysende, at saalænge det store Krigsmaskineri er til Stede, vil ingen international Organisation, intet Alliancesystem, kunne skabe Sikkerhed for nogen Stats Uafhængighed; det er klart, at dette Krigsmaskineri ikke stadig kan forøges uden en skønne Dag at fremkalde en Verdenskrig; og *ingen* Stat, end ikke den stærkeste, kan hverken ved Rustninger eller Alliancer sikre sig at gaa ud af en saadan Krig som Sejrherre.

Man kan ganske vist spørge, om det er muligt at genoptage Nedrustningsspørgsmaalet paa et Tidspunkt, hvor der foregaar saa mægtige Rustninger. Vi kan imidlertid fastslaa, at én alvorlig Hindring er forsvundet. Under de besværlige Diskussioner, der siden 1920 har fundet Sted i Forbundets Kommissioner og under Afrustningskonferencen, var der én Vanskelighed, som beherskede alle andre: nogle Stater holdt ivrigt fast paa den Ulighed i Rustningerne, som var skabt ved Fredstraktaterne, medens andre Lande med samme Iver krævede Lighed paa Rustningsomraadet. Dette var meget naturligt, men det var den virkelige Grund til, at Forbundets Bestræbelser ikke lykkedes. I Dag findes denne Hindring i det mindste ikke mere; Frihed til at ruste ubegrænset er for alle Stater blevet en Kendsgerning. Enhver Stat maa nu sige til sig selv: »Hvis vi øger vore Rustninger, vil vore mægtige Naboer gøre det samme«. Derfor maa alle erkende, at saalænge Kaprustningen fortsætter, vil *alle* Stater leve under saa usikre Vilkaar, at deres økonomiske og moralske Liv tynges deraf.

En Bestræbelse for at komme ud af denne farlige Situation er nødvendig. Det simpleste og mest praktiske vilde utvivlsomt være, om de syv Stater, af hvilke Verdensfreden i første Række afhænger, kunde blive enige. De Erklæringer, vi har hørt her fra Englands og Frankrigs Side, og Erklæringer fra andre Magter, der ikke er repræsenteret her, berettiger os til at vente et nyt Forsøg paa dette betydningsfulde Omraade. Hvis disse syv Stater siger: »Vi vil gøre et nyt Forsøg«, er jeg sikker paa, at vi alle roligt vil afvente Resultatet. Hvis dette ikke sker, tror jeg, at Forsamlingen, og derefter Raadet, bør undersøge Muligheden af at tage Initiativet og under en eller anden hensigtsmæssig Form søge fremkaldt Forhandlinger mellem de paagældende Medlems- og Ikke-Medlemsstater. Jeg hilser med stor Tilfredshed det Initiativ, som Frankrigs Repræsentant har taget i dette Øjemed.